

MOKYKLŲ VADOVŲ, JŲ PAVADUOTOJŲ UGDYMU, UGDYMĄ ORGANIZUOJANČIŲ SKYRIŲ VEDĖJŲ, MOKYTOJŲ, PAGALBOS MOKINIUI SPECIALISTŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMOS FORMA

Programos rengėjas (-ai)

Meilė Čeponienė, Edita Gailiūtė, Laima Gudaitė, Deimutė Plikšnienė

Programos pavadinimas

Mokinio ir mokyklos pažanga: siekis, stebėjimas, pagrindimas, pokyčio matavimas

Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas, prioritetinė kryptis)

Atlikti Bendrojo ugdymo mokyklų bendruomenės mokyklos pažangos sampratos, orientuojantis į Geros mokyklos koncepciją (2018 m.) ir Vaiko individualios pažangos stebėjimo ir vertinimo (2019 m.) tyrimai rodo, kad nepakanka sistemingo ir įvairius mokinių poreikius atliepiančio jų pasiekimų ir pažangos vertinimo bei mokyklų vadovų dėmesio sutelkimo į mokyklos kaip organizacijos pažangos siekį. Mokyklų vadovams ir pedagogams svarbu suprasti ir atrasti, kaip kuriama mokyklos kaip organizacijos pažangos sistema. Pažangos siekis, atsižvelgiant į besimokančiojo – tiek mokinio, tiek mokytojo – poreikius, veda organizaciją pažangos, kurios pagrindinis tikslas – rytoj daryti geriau negu šiandien, keliu. Programa apima visus organizacijos pažangos stebėjimo lygmenis: mokyklos kaip organizacijos, mokytojų ugdymo komandos (metodinės grupės), atskiro mokytojo, klasės ir mokinio. Programos sudėtinės dalys: mokyklos kaip organizacijos pažangos koncepcinis pagrindimas, mokyklos ir mokinio pažangos stebėsenos vadybiniai aspektai, mokinio pažangos stebėsenos ir pedagogo vaidmuo ugdymo procese. Programa atitinka 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. balandžio 2 d. Nr. 504 įsakymu „Dėl Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo prioritetų patvirtinimo“, kryptis: 1-ojo prioriteto – „Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį“ – 1.2 kryptį „Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas“ ir 3-ojo prioriteto „Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas“ 3.1 kryptį „Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas“. Programa skirta bendrojo ugdymo mokyklų komandoms, strateginio planavimo ar įsivertinimo grupėms, metodiniams būreliams, mokytojams, mokyklų vadovams, jų pavaduotojams. Programos trukmė – 67 val.

Programos tikslas

Sudaryti sąlygas plėtoti bendrojo ugdymo mokyklų komandų kompetencijas atpažinti ir stiprinti mokyklos kaip organizacijos pažangą, siejant ją su mokinių pažanga.

Programos uždaviniai

1. Pateikti esminę informaciją, susijusią su mokyklos vadyba, planavimu, veiklos tyrimu ir pažangos samprata, aktualizuojant mokyklos veiklos kokybę reglamentuojančius teisės aktus ir tyrimus.
2. Ugdyti gebėjimą sieti mokinio pažangą ugdymo procese su mokyklos pažanga.
3. Analizuoti mokinio pažangos stebėsenos praktikas pamokoje ir mokyklos pažangos stebėsenos praktikas.

Programos turinys, trukmė, naudojami mokymo(si) metodai (būdai)

Eil. Nr.	Tema	Teorija	Praktika	Savarankiškas darbas	Iš viso	Mokymo metodai
1. Mokyklos kaip organizacijos pažangos koncepcinis pagrindimas						
1.1	Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“. Švietimui skirti uždaviniai valstybės strategijoje. Švietimo plėtros programa iki 2030 metų.	1	2	-	3	Įtraukianti paskaita. Praktinės užduotys.
1.2	Švietimo kokybę reglamentuojantys teisės aktai ir dokumentai: Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, Formaliojo švietimo kokybės užtikrinimo koncepcija, Geros mokyklos koncepcija, Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodikos (2016) rodiklių 1.2.1. <i>Mokinio pasiekimai ir pažanga</i> ir 1.2.2. <i>Mokyklos pasiekimai ir pažanga</i> turinio analizė ir pritaikymas konkrečiai mokyklai, Bendrųjų programų atnaujinimo gairės.	2	2	-	4	Paskaita. Darbas grupėmis (dokumentų analizavimas).
1.3	Tyrimų „Bendrojo ugdymo mokyklų bendruomenės mokyklos pažangos samprata, orientuojantis į Geros mokyklos koncepciją“ (2018), „Vaiko individualios pažangos stebėjimas ir vertinimas. Rezultatai ir išvados“ (2019) apžvalga, rekomendacijos, jų įgyvendinimo galimybės.	2	-	2	4	Paskaita. Tyrimų rekomendacijų pritaikymas įstaigoje.

1.4	Praktika mokyklos veikloje: aprašyti veiklos kokybę vienu aspektu (tema, rodiklis, raktinis žodis).	-	-	6	6	Savarankiškas darbas.
2. Mokyklos ir mokinio pažangos stebėsenos vadybiniai aspektai						
2.1	Pažangos samprata švietime. Susitarimai dėl kokybės ir pažangos (rodiklio požymių aprašymas) konkrečioje mokyklos bendruomenėje konkrečiu aspektu.	2	3	-	5	Paskaita. Darbas grupėmis (diskusija).
2.2	Organizacijos pažangos pagrindimas, dinamika, vizualizacijos ir iliustracijos, skelbimas (subalansuotų rodiklių pagal Robert S. Kaplan ir David P. Norton – vartotojo (besimokančiojo), proceso, personalo paramos ir mokymosi, išteklių bei finansų perspektyvos – metodo pritaikymas mokyklos įsivertinimo rodikliams, kaip būdas pagrįsti ir pamatuoti organizacijos veiklos tobulinimo pokytį ir skelbti pažangą).	2	2	-	4	Paskaita. Darbas grupėmis (vizualizacijos).
2.3	Mokinių pažangos ir mokyklos kaip organizacijos pažangos sąsajos: mokyklos veiklos įsivertinimo rodiklių priežasties ir pasekmės ryšių nagrinėjimas.	1	2	-	3	Darbas grupėmis (rodiklių nagrinėjimas).
2.4	Mokyklos veiklos kokybės įsivertinimas naudojant veiklos tyrimo metodą. Kokybiniai ir kiekybiniai veiklos tyrimo metodai. Veiklos tyrimo metodo taikymas įsivertinant veiklą mokytojų	3	3	2	8	Paskaita. Darbas grupėmis (diskusija).

	ugdymo komandos (metodinės grupės), klasės, atskiro mokytojo aspektu. Duomenų siejimas, analizavimas ir interpretavimas.					
2.5	Planavimas pagal Demingo ciklą. Gera mokykla: nuo geros prie geresnės.	4	2	-	6	Paskaita. Darbas grupėmis. Dalyvių patirčių analizė.
3. Mokinio pažangos stebėseną ir pedagogo vaidmuo ugdymo procese						
3.1	Bendrųjų kompetencijų ugdymas pamokose pagal atnaujintą ugdymo turinį. Mokinio asmens ūgtis, jos stebėjimas, pagrindimas, pokyčio matavimas, pažanga.	4	2	-	6	Paskaita. Darbas grupėmis (diskusija).
3.2	Mokinio pažangos siekimas ugdymo proceso metu. Formuojamasis vertinimas – mokinio mokymosi motyvavimas(is). Pedagogų vaidmuo stebint mokinio pažangą.	2	2	4	8	Paskaita. Darbas grupėmis (diskusija). Savarankiškas praktinis darbas.
3.3	Savivaldaus mokymosi strategijų taikymas ugdymo procese. Mokinio mokymosi savirefleksija, pažangos fiksavimas (matymas).	2	2	4	8	Paskaita. Darbas grupėmis (diskusija).
3.4	Praktinio darbo pristatymas. Dalyvių refleksija.	-	2	-	2	Grupių darbo pristatymas.
	Iš viso (valandų)	25	24	18	67	

Tikėtina (-os) kompetencija (-os), kurią (-ias) įgyja Programą baigęs asmuo:

- organizacijos tobulinimo bei pokyčių valdymo kompetencija;
- vadovavimo ugdymui ir mokymui(si) kompetencija;
- asmeninio tobulėjimo kompetencija;
- mokėjimo mokytis kompetencija.

Įgytų kompetencijų į(si)vertinimo būdai: diskusija, savarankiškas darbas, dalijimasis patirtimi, refleksija.

Programai vykdyti naudojama mokomoji medžiaga ir techninės priemonės:

Mokomoji medžiaga (pavadinimas, formatas (pateiktys, leidinys, vaizdo įrašas ar pan.), apimtis ir kt.)

- Programos pristatymas (įžanginė pateiktis, ne mažiau kaip 5 skaidrės).
- Teorinės medžiagos pranešimų pateiktys:
 - tyrimų apžvalga, rekomendacijos, jų įgyvendinimo galimybės, (ne mažiau kaip 8 skaidrės);
 - pažangos definicija, jos išskleidimas ir supratimas (1 A4 formato psl., ne mažiau kaip 5 skaidrės);
 - organizacijos pažangos pagrindimas, vizualizacijos, skelbimas (ne mažiau kaip 7 skaidrės);
 - mokinių pažangos ir mokyklos kaip organizacijos pažangos sąsajos: rodiklių priežasties ir pasekmės ryšiai (ne mažiau kaip 5 skaidrės);
 - mokyklos veiklos tyrimas: kokybiniai ir (ar) kiekybiniai mokyklos pažangos tyrimo metodai. Duomenų interpretavimas (ne mažiau kaip 7 skaidrės ir 3 A4 formato psl.);
 - planavimas pagal Demingo ciklą (ne mažiau kaip 6 skaidrės);
 - bendrųjų kompetencijų ugdymas pamokose pagal atnaujintą ugdymo turinį. Mokinio asmens ūgtis, jos stebėjimas, pagrindimas, pokyčio matavimas, pažanga (ne mažiau kaip 8 skaidrės);
 - mokinio pažangos siekimas ugdymo proceso metu. Pedagogų vaidmuo stebint mokinio pažangą (ne mažiau kaip 6 skaidrės);
 - savivaldaus mokymosi strategijų taikymas ugdymo procese. Mokinio mokymosi savirefleksija (ne daugiau kaip 6 skaidrės ir 2 A4 formato psl.).
- Užduotys praktiniam ir savarankiškam darbui: veiklos kokybės aprašymas vienu aspektu (tema, rodiklis, raktinis žodis), mokinio pažangos fiksavimo patirties pateikimas, pristatymas.
- Teisės aktai, reglamentuojantys ugdymo įstaigos veiklą (teisės aktai, naudojimas „e-tar.lt“ teisės aktų registro sistema).
- Dokumentai, reikalingi ugdymo įstaigoje (dokumentų sąrašas).
- Lektoriaus grįžtamasis ryšys programos dalyviams dėl jų parengto savarankiško darbo.
- Programos aptarimas (įsivertinimo forma, refleksijos klausimai).

Techninės priemonės

Nuotoliniu būdu: asmeniniai besimokančiųjų kompiuteriai, išmanieji telefonai ir (ar) planšetės, patikimas interneto ryšys, kurio sparta ne mažesnė nei 20 Mbps, licencijuota programinė įranga renginio vedimui, virtualios bendravimo ir bendradarbiavimo erdvės „Padlet“ priemonės.

Kontaktiniu būdu: įvairialypis (multimedijos) projektorius, interneto ryšys, konferencinė lenta.

Programai rengti naudotos literatūros ir kitų informacinių šaltinių sąrašas

1. 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programa. Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/bb746f03565d11ec86bdcb0a6d573b32?jfwid=rivwzvppvq>.
2. Damkuvienė M., Balčiūnas S., Valuckienė J., Petukienė E., Pranckūnienė E. (2021). Profesinio kapitalo, kaip kompleksinės adaptyvios sistemos pajėgumo, vystymas Prieiga internete: https://mtc.lt/attachments/article/696/PK_kaip-KAS-paj%C4%97gumo_vystymas.pdf.
3. „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“. Prieiga internete: <https://lrv.lt/lt/aktuali-informacija/xvii-vyriausybe/strateginis-valdymas/2021-2030-m-nacionalinis-pazangos-planas>.
4. „Dėl Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetų patvirtinimo“. Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/cfc21750751811eaa38ed97835ec4df6?jfwid=>.

5. Geros mokyklos koncepcija (2015). Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymas, Nr. V-1308. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f2f65120a7bb11e5be7f919a1e5be>.
6. Kaip įgalinti savivaldybes įgyvendinti sisteminius švietimo pokyčius? Švietimo problemos analizė (2021). Prieiga internete: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/12/nr5-Kaip-igalinti-savivaldybes_elektroninis.pdf.
7. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. kovo 29 d. Nr. V-267 įsakymas „Dėl Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įšivertinimo metodikos patvirtinimo“. Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/4ee6e9e0fc9911e5bf4ee4a6d3cdb874>.
8. Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“. Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.425517>.
9. Mikėnė S., ir Gailiūtė E. (2020). Pažangos samprata mokyklose (pagal mokyklų įšivertinimo duomenis). Tyrimo ataskaita. Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga internete: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/04/Pazangos_samprata_mokyklose.pdf.
10. Mokyklų veiklos kokybės įšivertinimo instrumentai. Prieiga internete: <https://duomenys.ugdome.lt/?/mm/dry/med=153/884>.
11. Pečiulienė A. (2021). Mokyklos vadovo vadybiniai veiksniai, skatinantys bendruomenės bendradarbiavimą gerinant mokinių pažangą. Mykolo Romerio universitetas. Prieiga internete: file:///C:/Users/deipli/Downloads/96811588_MAIN.pdf.
12. Projektas „Gera mokykla – nuo geros prie geresnės“. Metodinės rekomendacijos planuojant ir organizuojant mokyklos įšivertinimą (2017).
13. Robert S. Kaplan ir David P. Norton. Prieiga internete: <https://www.kvalitetas.lt/lt/balanced-scorecard-sistema>.
14. Targamadžė V. (2017). Geros mokyklos koncepcijos įgyvendinimo linkmės. Vilnius: VU.
15. Targamadžė V., Žibėnienė G. ir Česnulevičienė J. (2018). Bendrojo ugdymo mokyklų bendruomenės mokyklos pažangos samprata, orientuojantis į Geros mokyklos koncepciją: Ataskaita. Vilnius: Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra.
16. Targamadžė, V., Žibėnienė, G. (2018). Geros mokyklos pažangos sampratos naratyvas. Socialinis ugdymas, 49, 23–31.
17. Vaiko individualios pažangos stebėjimo ir vertinimo tyrimo rezultatai, 2019.
18. Veiksnių, lemiančių mokinių pasiekimus, modelis. Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga internete: <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/04/cia.pdf>.
19. Žibėnienė, G. (2019). Mokinio ugdymo(si) rezultatai, kaip esminis švietimo įštaigos pažangos požymis, mokyklų bendruomenių požiūriu. Socialinis darbas 17 (1), 57–69.

Kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams

- Jungtinė lektorių grupė.
- Aukštasis universitetinis arba jam prilyginamas išsilavinimas.
- Bent 2 lektoriai (ugdymo įštaigų vadovai) turi turėti ne mažiau kaip 3 metus darbo mokykloje patirties.
- Bent vienas lektorius turi turėti mokslinį socialinių mokslų srities edukologijos arba vadybos daktaro laipsnį.
- Ne mažesnė kaip 3 metų mokymų vedimo mokytojams patirtis per paskutinius 5 metus.
- Lektoriai turi būti susipažinę su vaiko individualios pažangos stebėjimo ir vertinimo tyrimo rezultatais, mokyklų veiklos kokybės įšivertinimo instrumentais.

Reikalavimai dalyviams

Praktinė pedagoginio ir (ar) vadybinio darbo patirtis mokykloje. Būti susipažinusi su Geros mokyklos koncepcija, Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika ir mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo instrumentais (*Emokykla.lt*, <https://duomenys.ugdome.lt/?mm/dry/med=153/884>).

Priedai

--
